

Оценка на въздействието на глифозат и неговите остатъци във фуражи, върху здравето на животните

На 12 ноември 2015 г. Европейският орган за безопасност на храните (EFSA) публикува своето заключение относно партньорската проверка на оценката на риска от пестициди за активното вещество глифозат, в рамките на подновяването на одобрението на веществото, съгласно Регламент (ЕС) № 1141/2010¹ на Комисията с Регламент за изпълнение (ЕС) № 380/2013². Въз основа на оценката на представителните употреби, оценени по време на партньорската проверка, EFSA не изразява опасения по отношение на вредното въздействие на глифозат върху здравето на животните.

Значителни количества храни и фуражи се внасят в Европейския съюз (ЕС) от трети страни, включително храни и фуражи, произведени от генетично модифицирани (GM) толерантни към глифозат култури. При условие, че тези продукти (или части от тях) не се използват основно в храната за животните, се прилагат максимално допустимите нива на остатъчни вещества (MRL), определени в Регламент (ЕО) № 396/2005³. Въпреки че настоящият регламент съсредоточава вниманието си върху защитата на потребителите, аспектите на здравето на животните се разглеждат само по отношение на тяхното въздействие върху човешкото здраве и не се изискват данни само за здравето на животните. Ето защо Европейската комисия смята, че е желателно този въпрос да бъде разгледан чрез оценка на риска, насочена към здравето на животните.

На 25 февруари 2016 г. EFSA е получил мандат от Европейската комисия да направи оценка на наличната информация за остатъците от глифозат във фуражите, включително фуражи, внасяни от трети страни, например генетично модифицирани толерантни към глифозат култури и заключение за възможното въздействие на тези

¹ Регламент (ЕС) № 1141/2010 на Комисията от 7 декември 2010 година за установяване на процедурата за подновяване на включването на втора група активни вещества в приложение I към Директива 91/414/ЕИО на Съвета и за съставяне на списък на тези вещества.

² Регламент за изпълнение (ЕС) № 380/2013 на Комисията от 25 април 2013 година за изменение на Регламент (ЕС) № 1141/2010 по отношение на подаването на допълнителното пълно досие до Органа, останалите държави членки и Комисията.

³ Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета.

остатъци върху здравето на животните, в съответствие с член 31 от Регламент (ЕО) № 178/2002.⁴

На 13 март 2016 г. EFSA в рамките на мандата е поискал съответната информация, свързани със здравето на животните, от компаниите, участващи в подновяването на разрешението на глифозат, в заявленията за MRL и от компаниите, на които е разрешено да предлагат на пазара на ЕС фуражи, произведени от генетично модифицирани култури.

Поискана е информация за:

- Токсикологични изследвания за добитък (бозайници и птици) с глифозат;
- Токсикологични изследвания с метаболитите, които са от значение за употребата при конвенционални култури и за употребата на толерантни към глифозат генно модифицирани сортове;
- Проучвания на метаболизма при основни култури, включително генетично модифицирани, ротационни култури и добитък;
- Всякаква друга допълнителна информация, която е от значение за идентифицирането и оценката на потенциалните директни или вторични неблагоприятни ефекти на глифозатните остатъци в храната на животните.

Първоначалната оценка на представените данни е извършена от компетентния орган на държавата-членка определена за докладчик (Германия) под формата на проект за допълнение към доклада за оценка на подновяването, който е представен на EFSA на 7 април 2017 г. Впоследствие, информацията с допълнителните данни за здравето на животните е предоставена на държавите-членки, заявителите и EFSA за писмени коментари. В допълнение е проведена експертна консултация в областта на токсикологията при бозайниците, по отношение на аспектите на оценката на опасността. Освен това, EFSA е извършил систематичен преглед на литературата, за да допълни наличния набор от данни, по-специално по отношение на изследвания *in vivo* за селскостопански животни. Допълнителните изследвания са оценени и в ревизираното допълнение, предоставено от държавата-докладчик на 23 юни 2017 г.

В съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005, данните са взети предвид и EFSA изготвя научен доклад, за оценката на въздействието на глифозат и неговите остатъци във фуражите, за здравето на животните, който се предоставя едновременно с мотивираното становище, относно прегледа на съществуващите MRL за глифозат.

⁴ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните.

Преди да бъде изготвен доклада е проведена консултация с държавите-членки чрез писмена процедура, през октомври 2017 г. Европейската агенция по лекарствата участва като допълнителен рецензент на този научен доклад, за да се осигури методологично съгласуване с други агенции на ЕС. Освен това, по време на финализирането на оценката е идентифицирана допълнителна информация, която е на разположение на държавата-докладчик, но не е предоставена на EFSA. Европейската комисия е настояла EFSA да поиска тази информация и да я разгледа в окончателната оценка, поради което на последния етап са необходими допълнителни изменения.

Ефектите на глифозат (и неговите остатъци) върху здравето на животните са обсъдени на проведената на 27 февруари 2018 г. телеконференция от експерти по пестициди.

По време на оценката са взети под внимание експозицията от глифозат, аминометилфосфонова киселина (АМПА), N-ацетил-АМПА и N-ацетил-глифозат и съответните MRL и въздействието им върху животински видове, включително говеда, коне, овце и птици, както и сурови данни от проучвания, предоставени на разположение на EFSA през януари 2018 г., и други международни оценки.

Настоящият научен доклад се представя едновременно с мотивираното становище относно прегледа на съществуващите MRL за глифозат, съгласно член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005.

Направени са следните заключения.

Въз основа на наличните данни се счита, че при животни от рода на едър рогат добитък, овце, коне, свине и птици, глифозат (и неговия метаболит АМПА) не се очаква да окажат въздействие върху здравето на тези животни.

Според базирани на изследване *in vitro* данни е установено, че за едър рогат добитък и овце липса на неблагоприятни последици върху микроорганизми, е регистрирана до доза от 292 ppm в храната (сухо вещество). Това ниво покрива максималното хранително натоварване за всички разрешени употреби, с изключение на използването на глифозат върху трева за фураж. Незначителният ефект върху микробните съобщества в търбуха на преживните не е бил изследван при използването на глифозат върху трева за фураж, но ефект може да бъдат изключен и за всякакви други употреби.

Максималното хранително натоварване, покриващо всички употреби, включително трева за фураж (342 ppm за едър рогат добитък и 530 ppm за овце), е проучена в *in vivo* изследване върху животни. Като се имат предвид резултатите от

токсикологичните изследвания на различни видове и по-специално липсата на неблагоприятно въздействие при млекодайни крави, хранени в продължение на 28 дни с фураж, съдържащ 400 ppm глифозат, дори при максимално хранително натоварване, не се очаква глифозат да има ефект върху микробните съобщества в търбуха на преживните, които да окаже влияние върху здравето на едрия рогат добитък и на овцете.

В заключение, като се имат предвид всички налични данни, не се очаква глифозат и неговите остатъци да окаже значително въздействие, ако има такова, върху здравето на животните.

Източник:

Evaluation of the impact of glyphosate and its residues in feed on animal health,
European Food Safety Authority (EFSA)

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5283>

Изготвил:

Татяна Величкова, главен експерт

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

22.05.2018 г.